





سرسناسه:	رضایی کهریز، بهروز، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور:	مفتاح الرحمة، اوپر استار، بهروز رضایی کهریز:
مشخصات نشر:	تهران: نشر طلایی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۱۱۲ ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۲۲۹-۷۱-۳
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا
یادداشت:	فارسی - عربی
موضوع:	دعاها
موضوع:	زیارتنامه‌ها
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۵ م ۶۷/۸ BP۲۶۷
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۷۷۲
شماره کتاب‌شناسی ملی:	۳۹۷۶۵۴۶







نشر طلایی





مفتاح الرحمة

خوش‌نویسی: محمد تقی اسدی
 صفحه‌آرایی و طراحی گرافیک: کانون هنر شیعی
 مدیر هنری: مسعود نجابتی
 مقدمه و ویراستار: بهروز رضایی کهریز
 چاپ، لیتوگرافی و صحافی: واژه پرداز اندیشه
 تعداد: ۳۰۰۰ نسخه
 چاپ اول: ۱۴۰۲
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۲۹-۷۱-۳





تلفن: ۰۶۶۴۸۳۰۶۶-۰۲۱-۶۶۴۱۵۲۳۳-۰۲۱-۰۲۱ تلفن همراه: ۰۹۱۲۶۰۱۶۴۱۹
 nashre.talae@gmail.com
 www.talae.ir





همه حقوق چاپ و نشر مفتاح الرحمة، برای نشر طلایی محفوظ است.
 هرگونه بهره‌برداری از این اثر، به اجازه ناشر نیاز دارد.

۴۴     ۱۲

۶۴     ۱۷

۷۲     ۱۸

۶۰     ۲۶

۹۲     ۳۶

و بلکه محبوب‌ترین عمل روی زمین در نزد خداوند دعاست.^۴ و آن‌جا که امر بین دعای فراوان و نماز فراوان یا بین دعای فراوان و قرائت قرآن کریم قرار گرفته، دعا کردن بر قرائت بسیار قرآن^۵ و خواندن نماز فراوان برتری داده شده است، و از دعا با تعبیر شگفت عبادت کبری^۶ و مغز عبادات یاد کرده‌اند.^۷ این سخنان، جایگاه رفیع و عظیم الشان دعا را در نزد پروردگار در مقایسه با برخی از بافضیلت‌ترین اعمال مستحب مشخص می‌کند. البته این سخنان بدان معنا نیست که ما خواندن نمازهای مستحب یا تلاوت قرآن را رها کنیم و فقط دعا کنیم؛ بلکه بدین معنی است که دعا در آن میانه بهتر است در اولویت قرار گیرد و به آن دو عمل با فضیلت پس از دعا پرداخته شود.

دعا و اظهار فقر و نیاز و شکستگی در پیشگاه الهی، یکی از مهم‌ترین مظاهر عبودیت و بندگی خداوند است و طبق آیات قرآن، اساساً، دلیل اعتنای پروردگار به بندگان نیز همین دعا و اظهار فقر و نیاز در پیشگاه الهی است: **قُلْ مَا يَعْجَبُوكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ:** بگو اگر دعایتان نباشد، پروردگار من به شما اعتنایی ندارد.

برخی آثار و فواید دعا

دعا وسیله‌ای است برای یادآوری مکرر رابطه بندگی - پروردگاری و از این نظر است که اثر تربیتی خود را در بهبود بندگی بنده می‌گذارد. دعا در واقع تمرینی است برای حاضر دیدن خداوند در همه جا و قادر و توانا دیدن او در همه امور؛ و طرفه این‌که در دعا رابطه دوسویه بین عبد و معبود نمود بارزتری دارد؛ بنده می‌خواند و پروردگار اجابت می‌کند و بنده آثار اجابت را در زندگی خود می‌بیند و احساس می‌کند.

۴. امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام فرمود: «أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْأَرْضِ الدُّعَاءُ» (کافی، ج ۲، ۴۶۷)

۵. برید بن معاویه روایت می‌کند که به امام باقر علیه‌السلام گفتم: تلاوت فراوان قرآن بهتر است یا دعای فراوان؟ ایشان فرمودند: «فراوانی دعا بهتر است.» و سپس آیه ۷۷ سوره فرقان را تلاوت فرمودند: **قُلْ مَا يَعْجَبُوكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ:** یعنی بگو اگر دعای شما نباشد، پروردگار هیچ اعتنایی به شما نمی‌کند. (مجمع‌البیان، ج ۳، ۳۱۷)

۶. یکی از یاران امام صادق علیه‌السلام از ایشان سؤال کرد: ما تَقُولُ فِي رَجُلَيْنِ دَخَلَا الْمَسْجِدَ جَمِيعًا كَأَنَّا أَحَدُهُمَا أَكْبَرُ صَلَاةً وَ الْأَخَرُ دُعَاءً فَأَيُّهُمَا أَفْضَلُ؟ قَالَ كُلُّ حَسَنٍ؛ چه می‌فرمایید درباره دو نفر که یکی در مسجد نماز بیشتری به‌جا آورد و دیگری دعا بیشتر خواند؛ کدام‌یک از این دو برترند؟ امام فرمود: هر دو خوب‌اند. سؤال‌کننده گفت: قَدْ عَلِمْتُ، وَ لَكِنْ أَيُّهُمَا أَفْضَلُ؟ می‌دانم هر دو خوب‌اند؛ ولی کدام‌یک افضل است؟ امام فرمود: أَكْثَرُهُمَا دُعَاءً، أَمَّا تَسْمَعُ قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (آیه ۶۰ سوره غافر) یعنی آن‌که بیشتر دعا می‌کند افضل است؛ مگر سخنان خداوند را نشنیده‌ای که می‌فرماید: مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم؛ کسانی که از پرستش من رخ می‌تابند به زودی

خوار در دوزخ درمی‌آیند. سپس افزود: هِيَ الْعِبَادَةُ الْكُبْرَى؛ دعا عبادت بزرگ است. (مجمع‌البیان، ج ۳، ۵۳۸)

۷. رسول‌خدا صلوات الله علیه و آله: الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ (وسائل‌الشیعه، ج ۲، ۷)



هوشیارانه در این مسیر گام بردارد، به تدریج می‌آموزد هیچ‌کس دیگر را جز پروردگارش در دعای خود و برآوردن خواسته‌هایش مؤثر نبیند؛ می‌آموزد چون به زبان، یارب گفت و چون دست‌ها را رو به آسمان بلند کرد، در دلش و همه وجودش یارب بگوید.

می‌آموزد که چون به سوی حضرت دوست روی نیاز می‌آورد، دل را از هر چه تعلقات دنیا و از هر چیزی که اندک بویی از شرک دارد، خالی و دل را با رنگ خدا رنگ آمیزی کند.

بهره‌برداری حداکثری از دعا

اکنون که دعا از چنین جایگاه عظیمی برخوردار است «پس سزاوار است کننده تا می‌تواند باطن خود را منزه کند و آن را از آلودگی‌ها و ملکات پست تهی سازد تا دعایش از مرحله گفتار به مقام حال، و از مقام حال به لسان استعداد رسد و از ظاهر به باطن سرایت کند تا دعایش مستجاب گردد.»^{۲۱} و به سالکان راه ایمان توصیه می‌کند: «کوشش کن تا مگر باطنت دعا کند و باطنت طالب باشد تا درهای ملکوت بر قلبت گشوده شود و اسرار جبروت بر سرت و ضمیرت منکشف گردد و کشتی عقلت در دریاهای خیر و برکات به حرکت درآمده، به ساحل‌های نجات برسد و تو را از گرداب‌های هلاک نجات بخشد.»^{۲۲}

«در کتاب کافی از امام رضا علیه السلام نقل شده است که امیر المؤمنین علیه السلام می‌فرمود: خوشا به حال کسی که عبادت و دعا را برای خدا خالص کند، و دلش را به آنچه چشمش می‌بیند مشغول نسازد، و یاد خدا را به آنچه گوشش می‌شنود فراموش نکند، و به آنچه به دیگری داده شده سینه‌اش اندوهگین نگردهد.»^{۲۳}

خواسته‌های ناروا

گرچه زبان دعا، زبان گفت‌وگوی بی‌آداب و ترتیب است؛ اما ممکن است دعا کننده گاهی به خواسته خود توجه کافی نداشته باشند و نداند که خواسته او ممکن است خلاف نظام عالم یا قضای قطعی باشد. مثلاً تقاضای عمر جاویدان در دنیا مطابق نظام عالم نیست و خداوند برای هر موجود زنده‌ای اجلی را رقم زده است که محتوم است. یا تقاضای جوانی پایدار و عدم پیری از پروردگار اجابت نمی‌شود؛ زیرا خداوند زندگی آدمی را چنین رقم زده است

۲۱. شرح دعای سحر، امام خمینی رضوان الله تعالی علیه

۲۲. همان، همان‌جا

۲۳. همان، همان‌جا

که از طفولیت به نوجوانی، سپس جوانی، سپس میان‌سالی و آن‌گاه به پیری برسد و قوای جوانی را از دست بدهد؛ مگر آن‌که اجل کسی پیش از رسیدن به سن پیری سر برسد.

در حدیثی از امام صادق علیه السلام آمده است که دعا کننده نگوید: بارها! مرا محتاج هیچ‌یک از آفریده‌هایت نکن؛ زیرا انسانی نیست مگر آن‌که محتاج به مردم است. درست‌تر آن است که بگوید: خداوند! مرا به اشرار محتاج مکن؛ و کسی نگوید: خدایا از فتنه و امتحان به تو پناه می‌برم - که همه افراد در زندگی مورد آزمایش قرار می‌گیرند - بلکه بگوید: خدایا از آن امتحاناتی که موجب لغزش و گمراهی می‌شود، به تو پناه می‌برم. همچنین از خداوند، بالاتر از قدر و منزلت خود نخواهد؛ که چنین فردی شایسته محرومیت است و خواسته‌اش پذیرفته نشود.^{۲۳}

همچنین روایت شده است که امام علی علیه‌السلام شنیدند مردی در حق دوست خود دعا کرد که خداوند هیچ امر ناملاهی و مکروهی را برایت پیش نیاورد. امام (ع) به او فرمود: برای دوستت مرگ خواستی! زیرا انسان زنده، در زندگی دنیا، ناگزیر به ناملاهای دچار می‌شود.^{۲۵} این چند نمونه روشنگر این حقیقت است که دعا کردن، و خصوصاً خوب دعا کردن نیازمند آداب دعا از جان‌های پاک و خالص شده برای خدا و پیراسته از هرگونه خطاست.

دعا را از حاملان دانش و حکمت الهی بگیریم «یکی از بزرگ‌ترین نعمت‌ها بر بندگان و رحمت کبیره در میان اهل شهرها، دعاهایی است که از گنجینه‌های وحی و شریعت و حاملان دانش و حکمت نقل شده است؛ و همین دعاهاست که رابطه معنوی میان خالق و مخلوق، و رشته پیوند میان عاشق و معشوق است، و وسیله‌ای است برای درآمدن به اندرون قلعه محکم، و چنگ زدن به آن دستاویز استوار و ریسمان پر توان، و روشن است که به این غرض نهایی و مقصد اعلی امکان وصول نیست مگر آنکه به هر اندازه که ممکن است به معنای دعاها توجه یافته و به مقدار توانایی به سر و حقیقت آن‌ها پی برده شود.»^{۲۴}

۲۴. امام صادق علیه‌السلام فرمود: اللهم لا تجعنی الی احد من خلقک فانه لیس من احد الا هو محتاج الی الناس بل یقون اللهم لا تجعنی الی شرار خلقک، و لا یقول اللهم انی اعوذیک من الفتنه بل یقول من مضلات الفتن و ان لا یسال فوق قدره فانه یتستحق العرمان (سفینه البحار، ج اول، ص. ۴۴۷). نقل از شرح و تفسیر دعای مکارم الاخلاق، ج اول، محمد تقی فلسفی

۲۵. سمع (ع) رجلاً یدعو لصاحبه فقال: لا ابراک الله مکروها، فقال (ع): اما دعوت له بالموت، ان من عاش فی الدنیا لاید ان یری المکروه (شرح ابن ابی العمدید بر نهج البلاغه، ج ۲۰، ص. ۲۸۹)

۲۶. شرح دعای سحر، امام خمینی رضوان الله تعالی علیه



دعا را با صلوات همراه کنیم

حاملان میراث انبیا و خصوصاً وارثان پیامبر اعظم صلوات الله علیه و سالکان روشن ضمیر نه تنها بر تأثیر شگفت‌انگیز هدیه کردن صلوات بر روان پیامبر و خاندانش در جان و روح دعا کننده انگشت تأکید گذاشته‌اند، که آن را پیش و پس از هر خواسته خود قرار داده‌اند؛ و چون خداوند رحمان صلوات بر پیامبر و خاندان او را می‌پذیرد، کرامتش از آن مانع می‌شود که خواسته همراه آن را فروگذارد و به درجه اجابت نرساند. از این رو مؤمنان هوشمند، هر خواسته خود را به صلواتی ضمیمه می‌کنند که آن نیز، خود امر خدای تبارک و تعالی است؛ که فرمود: **إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يَصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَ سَلِّمُوا تَسْلِيمًا** ^{۲۷}

در این مجموعه فقط تعداد اندکی از دعا‌های مأثور آمده است. امید می‌بریم این کوشش اندک که با عنوان «مفتاح الرحمة» در اختیار شما قرار گرفته است مقبول درگاه خداوند رحمان قرار گیرد و مایه آبرومندی ناشر و مؤلف و مترجم و همه کسانی قرار گیرد که در فراهم آوردن آن کوششی به‌کار بسته‌اند. همچنین امیدواریم هنگامی که دعای را به یاد حضرت رحمان خالی می‌کنید و خالصانه روی نیاز به سوی او می‌برید، از این جمع نیز به استغفاری یاد کنید.

آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

